

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13Csp/217/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118215947
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8118215947.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobcu: J. V., S.: XX.XX.XXXX, Q. XXX, XXX XX Q., zastúpeného JUDr. Annou Drugdovou, advokátkou, Námestie slobody 25, 066 01 Humenné, proti žalovanému: Intrum Slovakia s.r.o., Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpenému JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Mýtna 48, 811 07 Bratislava, o primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3.324,86 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 50,- Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalobca m á n á r o k voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 % vychádzajúc z prisúdenej sumy s tým, že o ich výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu 15.11.2018 sa žalobca domáhal, aby súd rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3.324,86 Eur a náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že je fyzickou osobou, ktorá v priebehu rokov 2010 až 2012 uzavrela so žalovaným, resp. jeho právnym predchodcom, viacero spotrebiteľských zmlúv, na základe ktorých mu žalovaný poskytol spotrebiteľské úvery/pôžičky (pozn. súdu: podľa predložených listín všetky nižšie špecifikované úvery poskytla žalobcovi spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s.), ktoré sa na základe žalôb podaných zo strany žalovaného stali predmetom viacerých súdnych konaní, v ktorých si žalovaný (pozn. súdu: po postúpení pohľadávky od pôvodného veriteľa naňho) uplatňoval okrem istiny aj úroky, úroky z omeškania a iné sankčné poplatky. Žalobca pritom uviedol, že v týchto súdnych konaniach, ktoré vyvolal žalovaný, v pozícii dlžníka poukazoval na viaceré nedostatky spotrebiteľských zmlúv, ktoré uzavrel so žalovaným ako veriteľom.

3. V konaní vednom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 17Cps/9/2016 žalovaný v pozícii žalobcu uplatňoval žalobou voči žalobcovi v pozícii žalovaného nárok na zaplatenie sumy 903,01 Eur s prísl.. Žalobca uviedol, že rozsudkom zo dňa 03.05.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.07.2017, uložil súd povinnosť žalobcovi zaplatiť žalovanému sumu 628,97 Eur s úrokom z omeškania a vo zvyšku žalobu zamietol, a to z dôvodu, že úver, ktorý žalovaný žalobcovi poskytol, bol bez úrokov a bez poplatkov, a teda priznal žalovanému len nárok na zaplatenie rozdielu medzi poskytnutou výškou úveru a dovtedy zaplatenými splátkami. Rozdiel medzi sumou, zaplatenia ktorej sa žalovaný touto žalobou domáhal, a sumou, na ktorú bol žalobca zaviazaný, predstavuje sumu vo výške 274,04 Eur v prospech žalobcu.

4. V ďalšom konaní vednom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29Cps/16/2016 žalovaný v pozícii žalobcu uplatňoval žalobou voči žalobcovi v pozícii žalovaného nárok na zaplatenie sumy 1.718,18 Eur s prísl.. Žalobca uviedol, že rozsudkom zo dňa 24.05.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.07.2017, uložil súd povinnosť žalobcovi zaplatiť žalovanému sumu 726,70 Eur s úrokom z omeškania a vo zvyšku žalobu zamietol, a to z dôvodu, že úver, ktorý žalovaný žalobcovi poskytol, bol bez úrokov a bez poplatkov, a teda priznal žalovanému len nárok na zaplatenie rozdielu medzi poskytnutou výškou úveru a dovtedy zaplatenými splátkami. Rozdiel medzi sumou, zaplatenia ktorej sa žalovaný touto žalobou domáhal, a sumou, na ktorú bola žalobca zaviazaný, predstavuje sumu vo výške 991,48 Eur v prospech žalobcu.

5. A napokon v konaní vednom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14Cps/12/2016 žalovaný v pozícii žalobcu uplatňoval žalobou voči žalobcovi v pozícii žalovaného nárok na zaplatenie sumy 2.165,27 Eur s prísl. Žalobca uviedol, že rozsudkom zo dňa 30.08.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.01.2018, uložil súd povinnosť žalobcovi zaplatiť žalovanému sumu 105,93 Eur s úrokom z omeškania a vo zvyšku žalobu zamietol, a to z dôvodu, že úver, ktorý žalovaný žalobcovi poskytol, bol bez úrokov a bez poplatkov, a teda priznal žalovanému proti žalobkyni len nárok na zaplatenie rozdielu medzi poskytnutou výškou úveru a dovtedy zaplatenými splátkami. Rozdiel medzi sumou, zaplatenia ktorej sa žalovaný touto žalobou domáhal, a sumou, na ktorú bol žalobca zaviazaný, predstavuje sumu vo výške 2.059,3 Eur v prospech žalobcu.

6. Žalobca následne v žalobe citoval ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, uviedol, že zákon o ochrane spotrebiteľa umožňuje spotrebiteľovi, ktorého práva boli porušené, domáhať sa na súde primeraného finančného zadosťučinenia (pozn. súdu: zákon presnejšie toto právo ustanovuje spotrebiteľovi, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi), a dodal, že porušenie práv žalobcu ako spotrebiteľa zo strany žalovaného vidí v tom, že konal v rozpore napr. s ustanovením § 4 ods. 2 písm. a), b) a c) zák. č. 250/2007 Z. z., s ustanovením § 4 ods. 8, § 7 ods. 2 písm. a) a b) zák. č. 250/2007 Z. z.

7. Žalobca zhrnul, že uzatvoril so žalovaným ako dodávateľom viacero spotrebiteľských zmlúv, predmetom ktorých bolo poskytnutie finančných prostriedkov za podmienok, ktoré sa mali riadiť ustanoveniami Zákona o spotrebiteľských úveroch, a že už pri poskytovaní tejto služby žalovaný nepostupoval v súlade s požiadavkami tohto zákona, ale konal v rozpore so záujmami žalobcu ako spotrebiteľa tým, že mu poskytol vadné služby, bez odbornej starostlivosti a to tak, že žalobcu vystavil neplatným zmluvným podmienkam a právnej neistote, čo vyplýva z vyššie uvedených rozsudkov, kde súd prvej inštancie opakovane konštatoval, že si žalovaný uplatňoval úroky a poplatky napriek tomu, že zmluvy nespĺňali zákonom predpísané náležitosti, a teda mali byť bez úrokov a bez poplatkov. Podľa žalobcu vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný poskytol vadné plnenie, bez odbornej starostlivosti, vystavil žalobcu neplatným zmluvným podmienkam a právnej neistote (pozn. súdu: podľa predložených listín všetky úvery žalobcovi poskytla spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s.), a požadoval od žalobcu plnenie, na ktoré nemal nárok, má za to, že mu vzniklo právo požadovať od žalovaného zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia.

8. Podľa žalobcu primerané finančné zadosťučinenie má plniť viacero funkcií /sankčnú, odradzujúcu a pod./, pričom pri určovaní jeho výšky sa posudzuje spôsobená ujma, ako aj miera porušenia povinnosti dodávateľa. Nakoľko žalobca bol v dôsledku konania žalovaného vystavený tomu, že musel znášať stav právnej neistoty, obával sa výšky narastajúceho dlhu a musel čeliť aj žalobám na súde, kde sa aktívne bránil a poukazoval na nedostatky podaných žalôb, za primerané finančné zadosťučinenie považuje zaplatenia súm, ktorých sa žalovaný voči nemu domáhal žalobami, ale ktoré súdy vyhodnotili ako uplatňované nedôvodne, teda rozdiel medzi tým, čo žaloval žalovaný a tým, čo mu bolo súdnymi rozhodnutiami priznané. Navrhol preto, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 3.324,86 Eur, ktorá pozostáva zo súčtu súm 274,04 Eur + 991,48 Eur + 2.059,34 Eur s tým, že výška týchto súm vyplýva z predložených rozsudkov súdu prvej inštancie. Žiadne ďalšie skutkové tvrdenia na odôvodnenie uplatneného nároku (najmä jeho výšky) žalobca (zastúpený advokátom - viď aj § 291 ods. 3 CSP) v žalobe neuviedol.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Namietal, že žalobca domáhajúci sa primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 3.324,86 Eur z dôvodu porušenia jeho spotrebiteľských práv výšku uplatneného

nároku, ktorého výšku konkretizoval ako rozdiel medzi žalovanou a súdom priznanou sumou z nárokov ním uplatnených voči žalobcovi z titulu nesplatených úverov, nijako nekonkretizoval ktoré jeho práva priznané mu zák. č. 250/2007 Z.z. mali byť porušené.

Uviedol, že žalobca odkazuje na rozhodnutia Okresného súdu Prešov, ktorými súd I. inštancie žaloby o plnenie čiastočne zamietol pre deklarovanú bezúročnosť úveru z dôvodu ex offo vykonanej kontroly spotrebiteľskej zmluvy aplikáciou protiústavného ust. § 5b z.č. 250/2007 Z.z. Ďalej uviedol, že pokiaľ práve uvedená bezúročnosť úveru má byť dôvodom pre priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie, tak tento názor je podľa žalovaného nesprávny vzhľadom na to, že formálne nedostatky úverovej zmluvy nepredstavujú porušenie práv spotrebiteľa v zmysle zák. č. 250/2007 Z.z., ale v zmysle zák. č. 129/2010 Z.z. predstavujú prísnu sankciu pre veriteľa v podobe straty nároku na zmluvne dojednané úroky z úveru. Bezúročnosť založila žalobcovi v pozícii dlžníka z úverovej zmluvy vrátiť veriteľovi len výšku ním poskytnutého úveru, avšak žiadne práva žalobcu, ktoré mu priznáva zák. č. 250/2007 Z.z. porušené neboli, a nevznikol mu tak nárok na primerané finančné zadosťučinenie.

Dodal, že zároveň nie je splnená ani druhá podmienka na uplatnenie nároku titulom primeraného finančného zadosťučinenia voči nemu podľa ust. § 3 ods. 5 tretia veta zák. č. 250/2007 Z.z., v zmysle ktorej má spotrebiteľ v prípade úspešného uplatnenia porušenia jeho práv nárok na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Žalovaný k tomu poukázal na to, že úverová zmluva, z ktorej bol nárok uplatnený v tomto spore, bola uzavretá medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného, spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. ako veriteľom s tým, že žalovaný nebol účastníkom úverového vzťahu, zmluvné podmienky úverovej zmluvy nekreoval, a nemohol sa tak dopustiť porušenia práv žalobcu.

Napokon žalovaný ešte namietal, že žalobca navyše podľa neho nemá v tomto spore aktívnu legitimáciu na uplatnenie nároku titulom primeraného finančného zadosťučinenia, nakoľko predpokladom priznania finančného zadosťučinenia je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti spotrebiteľom. Podľa žalovaného pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle vyššie citovaného ustanovenia treba rozumieť aktívne konanie spotrebiteľa a úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práv alebo povinností určených na ochranu spotrebiteľov, napríklad nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14. septembra 2016). Táto zákonná podmienka podľa žalovaného nie je naplnená, keďže žalobca neuplatnil žiaden konkrétny nárok z porušenia práv alebo povinností určených na ochranu spotrebiteľa, napr. nárok na náhradu škody, príp. nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Podporne odkázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/91/2012 v spojení s rozsudkom OS Prešov č.k. 16C/264/2011-98, ktorý podľa neho v obdobnej veci potvrdil rozhodnutie súdu I. inštancie, ktorý nárok spotrebiteľky o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zamietol v celom rozsahu.

Žalobu navrhol zamietnuť.

4. V replike k písomnému vyjadreniu žalovaného žalobca na žalobe trval a uviedol, že v konaniach, v ktorých vystupoval ako žalovaný a v ktorých súdy konštatovali porušenie zákona zo strany veriteľa, aktívne bránil svoje práva spotrebiteľa s tým, že Krajský súd v Prešove v rozsudku zo dňa 20.3.2018, č.k. 13Co/80/2016-87 skonštatoval, že na úspešné uplatnenie práva postačuje aj to, keď spotrebiteľ vyjadří nesúhlas s uplatnenou pohľadávkou. Podľa žalobcu aj podaním žaloby v tomto konaní je možné hovoriť o tom, že uplatňuje svoje práva na súde v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľov.

Vo vzťahu k námietke žalovaného o nedostatku jeho pasívnej legitimácie v tomto konaní žalobca poukázal na to, že žalovaný je subjekt, ktorý sa žalobami domáhal zaplatenia peňazí v rozsahu, ktorý bol v rozpore so zákonom, a preto má byť zaviazaný na finančné zadosťučinenie.

Žalobca uviedol, že poukazuje na porušenie ustanovení § 7 a § 8 Zákona o ochrane spotrebiteľov (pozn. súdu: o zákaze nekalých obchodných praktík a klamlivého konania), ktoré sa podľa neho dajú považovať za agresívne obchodné praktiky podľa § 9 tohto zákona (pozn. súdu: už na tomto mieste ale pritom treba uviesť, že uvedené nebolo predmetom konania, konštatovania/rozhodnutia, a ani odôvodnenia rozhodnutia súdu v žalobkyňou označených súdnych konaniach), a zopakoval svoje odôvodnenie zo žaloby, že nakoľko bol v dôsledku konania žalovaného vystavený tomu, že musel znášať stav právnej neistoty, obával sa výšky narastajúceho dlhu a musel čeliť aj žalobám na súde, kde sa aktívne bránil a poukazoval na nedostatky podaných žalôb (pozn. súdu: porovnaj dikciu § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa:

„na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi“), za primerané finančné zadosťučinenie považuje zaplatenie súm, ktorých sa žalovaný voči nemu domáhal žalobami, ale ktoré súdy vyhodnotili ako uplatňované nedôvodne, teda rozdiel medzi tým, čo žaloval žalovaný a tým, čo mu bolo súdnymi rozhodnutiami priznané.

5. Žalovaný sa následne k replike žalobcu písomne nevyjadril, hoci ho na to súd pri príprave pojednávania uznesením podľa § 167 ods. 4 CSP vyzval.

6. V doplňujúcom písomnom vyjadrení zo dňa 22.9.2021 žalobca následne poukázal na svoju ďalšiu komunikáciu so žalovaným v priebehu plnenia záväzkov z jeho strany podľa vyššie uvedených rozsudkov (najmä ohľadom výšky jej zostávajúceho dlhu a jeho príslušenstva) po právoplatnom skončení súvisiacich súdnych konaní (s tým, že k 5.6.2019 boli všetky jeho záväzky uhradené, ale komunikácia so žalovaným, ktorou sa domáhal ďalších platieb, pokračovala do 17.12.2019). Žalobca uviedol, že konanie žalovaného a jeho praktiky počas splácania dlhu ho stáli veľa úsilia, pretože musel doslova „strážiť“ žalovaného a preukazovať mu pravdivosť jeho argumentov, aby so strany žalovaného voči jeho osobe opätovne došlo (pozn. súdu: správne zrejme nedošlo) k vymáhaniu neoprávnených súm. Na tieto dodatočne uvádzané skutočnosti (viď aj ust. § 140 ods. 2, 153 ods. 1 a 291 ods. 3 CSP), z ktorých navyše nevyplýva, že by boli (úspešne) uplatnené a posudzované v akomkoľvek súdnom konaní (v súvislosti s porušením práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi), a teda že by súd v súvislosti s nimi v nejakom súdnom konaní žalobcovi priznal nejaký nárok, čo by bolo základným predpokladom následného nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z., ktorý je predmetom tohto konania, a sú tak vo vzťahu k nemu bez právneho významu (okrem toho, že starostlivosť, komunikácia a mimosúdne vyjasňovanie vzájomných práv a povinností je normálnou súčasťou občianskoprávných vzťahov), a preto sa nimi súd ďalej ani osobitne nezaoberal a na nich neprihliadal.

7. Na prejednanie veci bolo nariadené pojednávanie, na ktoré sa strana žalovaného neustanovila, svoju neúčasť však ospravednila, a preto súd vec prejednal v jej neprítomnosti, a prihliadol pritom na obsah spisu a vykonané dôkazy, avšak len v rozsahu včasných a konkrétnych skutkových tvrdení strán sporu. Strana žalobcu pritom na pojednávaní na doplňujúcu otázku súdu oznámila, že pred podaním tejto žaloby o primerané finančné zadosťučinenie si voči žalovanému žiadny nárok neuplatnili, a v súvislosti s poukazom na komunikáciu a správanie žalovaného v priebehu plnenia záväzkov podľa rozsudkov uvedených v žalobe neuplatňovali žiadne práva v súdnom konaní. V reakcii na predbežné právne posúdenie veci súdom na pojednávaní, ktorý v súvislosti s výškou požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia poukázal na posun v rozhodovacej praxi súdnych autorít ohľadom absencie náležitostí zmlúv o spotrebiteľských úveroch oproti tomu ako boli ustálené v rozsudkoch uvedených v žalobe právny zástupca žalobcu uviedol, že podľa jeho názoru treba vychádzať zo stavu, ktorý tu bol v čase vydania pôvodných rozhodnutí bez ohľadu na zmenu súdnej praxe.

8. Podľa Čl. 3 ods. 2 CSP výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovoľávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

9. Podľa Čl. 5 CSP zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Súd môže v rozsahu ustanovenom v tomto zákone odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, alebo vedú k nedôvodným prieťahom v konaní.

10. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

11. Podľa § 153 ods. 1 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

12. Podľa § 215 ods. 1 a 2 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

13. „Všeobecné, vágne a paušálne tvrdenia žalobcu neumožňujú súdu ich vecné preskúmanie a nie sú spôsobilé byť predmetom dokazovania. Takéto nesubstancované prejavy žalobcu súd v konaní legitímne opomenie a nevykonáva vo vzťahu k ich pravdivosti žiadne dokazovanie.“ (in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 670. + ďalej podrobnejšie vid' aj bod 32.-34. tohto odôvodnenia).

14. Súd sa vo veci oboznámil so žalobou, vykonal dokazovanie označenými dôkazmi (§ 132 ods. 1 CSP), ktorých odpis bol stranám sporu v priebehu konania doručený (§ 204 CSP), a na základe zhodných (resp. nespochybných) tvrdených rozhodujúcich skutočností (§ 132 ods. 1 a § 186 ods. 2 CSP) a vykonaných dôkazov zistil tento podstatný skutkový stav:

14. V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 17Csp/9/2016 si žalovaný v pozícii žalobcu uplatňoval žalobou voči žalobcovi v pozícii žalovaného nárok na zaplatenie sumy 903,01 Eur s prísl., a to z titulu nároku na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov a zaplatenia úrokov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytnutom mu vo výške 900,- Eur. Z predloženého rozsudku vyplýva, že terajší žalobca (vtedy žalovaný) pritom veriteľovi (vtedy žalobcovi) ku dňu rozhodnutia súdu nevrátil ešte ani istinu, uhradil len sumu 271,03 Eur a namietal, že zmluva neobsahuje všetky náležitosti čo má za následok že takýto spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov. Uviedol tiež, že úver bral v mene priateľky, ktorá ho mala uhrádzať, táto ho však o nesplácaní neinformovala, pričom veriteľ ho nekontaktoval, lebo priateľka uviedla svoju adresu, kde on ale nikdy nebyval. Súd v tejto veci uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 628,97 Eur s úrokom z omeškania a vo zvyšku žalobu zamietol, pričom vychádzal z toho, že v písomnej zmluve o spotrebiteľskom úvere nebola uvedená výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a poplatkov, a termín konečnej splatnosti, v dôsledku čoho považoval súd úver za bezúročný a bez poplatkov, a veriteľovi tak priznal voči žalobcovi iba rozdiel medzi poskytnutými peňažnými prostriedkami a sumou, ktorú mu už uhradil.

15. V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29Csp/16/2016 si žalovaný v pozícii žalobcu uplatňoval žalobou voči žalobcovi v pozícii žalovaného nárok na zaplatenie sumy 1.718,18 Eur s prísl., a to z titulu nároku na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov a zaplatenia úrokov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytnutom mu vo výške 2.100,- Eur. Z predloženého rozsudku taktiež vyplýva, že terajší žalobca (vtedy žalovaný) pritom veriteľovi (vtedy žalobcovi) ku dňu rozhodnutia súdu nevrátil ešte ani istinu, uhradil len sumu 1.377,30 Eur a namietal, že zmluva neobsahuje všetky náležitosti čo má za následok že takýto spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov. Žalobcu pritom v konaní na základe splnomocnenie zastupovala F. V.Z.. Súd v tejto veci uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 726,70 Eur s úrokom z omeškania a vo zvyšku žalobu zamietol, pričom vychádzal z toho, že v písomnej zmluve o spotrebiteľskom úvere neboli uvedené predpoklady pre výpočet RPMN, v dôsledku čoho považoval súd úver za bezúročný a bez poplatkov, a veriteľovi tak priznal voči žalobcovi iba rozdiel medzi poskytnutými peňažnými prostriedkami a sumou, ktorú mu už uhradil.

16. A napokon, v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14Csp/12/2016 si žalovaný v pozícii žalobcu uplatňoval žalobou voči žalobcovi v pozícii žalovaného nárok na zaplatenie sumy 2.165,27 Eur s prísl., a to z titulu nároku na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov a zaplatenia úrokov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytnutom mu vo výške 3.000,- Eur. Z predloženého rozsudku vyplýva, že terajší žalobca (vtedy žalovaný) pritom aj v tejto veci veriteľovi (vtedy žalobcovi) ku dňu rozhodnutia súdu nevrátil ešte ani istinu, uhradil len sumu 2.894,07 Eur a namietal, že zmluva neobsahuje všetky náležitosti čo má za následok že takýto spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov. Žalobcu pritom aj v tomto konaní na základe splnomocnenia C. F. V.. Súd v tejto veci uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 105,93 Eur s úrokom z omeškania a vo zvyšku žalobu zamietol, pričom vychádzal z toho, že v písomnej zmluve o spotrebiteľskom úvere neboli uvedené predpoklady pre výpočet RPMN, ďalej nebola uvedená výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a poplatkov, a tiež ani doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, v dôsledku čoho považoval súd úver za bezúročný a bez poplatkov, a veriteľovi tak priznal voči žalobcovi iba rozdiel medzi poskytnutými peňažnými prostriedkami a sumou, ktorú mu už uhradil.

17. Z lustrácie súdneho registra (za účelom vylúčenia procesnej prekážky litispendencie resp. res iudicata) pritom ešte vyšlo najavo (§ 191 ods. 1 CSP), že žalobca bol, resp. ešte stále je, na tunajšom súde účastníkom viac ako 10 samostatných súdnych konaní (ako žalovaný), a svoje nároky voči dodávateľom uplatňoval, resp. prípadne ešte stále uplatňuje, vo viacerých samostatných súdnych konaniach (vrátane najmenej 2 nárokov na primerané finančné zadosťučinenie). Žiadne ďalšie podstatné okolnosti súvisiace s úspešným uplatnením práv žalobcu voči žalovanému v pôvodnom súdnom konaní pritom ale už stranami uvedené neboli a ani z predložených dôkazov nevyplývali (súd nezistil).

18. V súvislosti s eventuálnymi úvahami o ďalšom zisťovaní skutkového stavu nad rámec stranami dodaných skutkových tvrdení na vyšetrovacom princípe (v rozpore so zásadou prejednávajúcou), pre občasné zlé skúsenosti s právnym povedomím niektorých účastníkov súdnych konaní, súd už len pre úplnosť pripomína, že v konaní je viazaný žalobným návrhom a obranou, vrátane včas (v nich) uvedených tvrdení rozhodujúcich skutočností, ktoré ich vymedzujú, a dôkazov označených na ich preukázanie, a preto iný skutkový stav resp. iné konkrétne okolnosti a skutočnosti (vrátane ich kvantifikácie), než tie ktoré strany konania vymedzili včas (§ 153 a 154 CSP) uplatnenými prostriedkami procesného útoku a obrany, teda také ktoré žiadna zo strán určite a nezrozumiteľne netvrdila, a vo vzťahu ku ktorým žiadne konkrétne dôkazy nenavrhol, predmetom konania a posudzovania (a teda ani zisťovania a dokazovania) neboli a ani byť nemohli (§ 216 ods. 1 CSP a § 185 ods. 2 CSP). To samozrejme platí aj na prípadné ďalšie neprípustne oneskorené dodatočné dopĺňanie ďalších podstatných skutočností, resp. skutkových tvrdení (§ 153 ods. 1 v spojení s § 149 CSP), ktoré by v zmysle ust. § 140 ods. 2 CSP bolo zmenou žaloby, možnou len so súhlasom súdu a spravidla len vtedy, ak by sa tým doterajšie výsledky konania (§ 143 ods. 2 CSP) podstatne nezmenili (v odvolacom konaní dokonca absolútne neprípustnou, keďže podľa § 371 CSP meniť žalobu - ktorou je v zmysle ust. § 140 ods. 2 CSP i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe - v odvolacom konaní nemožno), a ani iné novoty (doposiaľ neuplatnené prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, okrem niektorých výnimiek), v odvolacom konaní prípustné nie sú (§ 366 CSP).

19. Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - každý spotrebiteľ má právo na výrobky a služby v bežnej kvalite, uplatnenie reklamácie, náhradu škody, vzdelávanie, informácie, ochranu svojho zdravia, bezpečnosti a ekonomických záujmov a na podávanie podnetov a sťažností orgánom dozoru, dohľadu a kontroly (ďalej len „orgán dozoru“) a obci pri porušení zákonom priznaných práv spotrebiteľa.

20. Podľa § 3 ods. 5 veta prvá a tretia zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

21. V danom prípade si žalobca uplatnil voči žalovanému právo na primerané finančné zadosťučinenie za porušenie jeho spotrebiteľských práv s poukazom na to, že súdnych konaniach, ktoré vyvolal žalovaný, v pozícii dlžníka poukazoval na viaceré nedostatky spotrebiteľských zmlúv, ktoré uzavrel so žalovaným ako veriteľom. V replike k vyjadreniu žalovaného to doplnil tak, že v konaniach, v ktorých vystupoval ako žalovaný a v ktorých súdy konštatovali porušenie zákona zo strany veriteľa, aktívne bránil svoje práva spotrebiteľa s tým, že na úspešné uplatnenie práva postačuje aj to, keď spotrebiteľ vyjadrí nesúhlas s uplatnenou pohľadávkou

22. Ako vyplýva z citovaného ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, tento nárok na primerané finančné zadosťučinenie pritom nevzniká spotrebiteľovi (ako dôsledok) za samotné primárne porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi (spotrebiteľského práva), ale až (a len vtedy), keď (spotrebiteľ) na súde úspešne uplatní porušenie tohto práva alebo povinnosti (v súdnom konaní, v ktorom súd vyhodnocuje, resp. by mal vyhodnocovať, aj všetky podmienky takéhoto konania, vrátane jeho významu).

Primerané finančné zadosťučinenie podľa tohto ustanovenia tak nie je sankciou za primárne porušenie práva alebo povinnosti, ale len peňažnou satisfakciou či odmenou patriacou spotrebiteľovi za to, že porušenie práva alebo povinnosti musel uplatniť resp. úspešne uplatnil (dokonca až) v súdnom

konaní. Z hľadiska sankčného ho tak možno vnímať nanajvýš len ako dodatočný postih zodpovednej osoby za následný súdny spor, resp. za to, že mu nezabránila.

23. V tejto súvislosti je totiž potrebné si uvedomiť, že sankcie resp. dôsledky za (samotné) primárne porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi nastávajú automaticky a vyplývajú priamo absolútne (objektívne) z noriem objektívneho práva (zo zákonov), ktoré ich porušenie sankcionujú (napr. neplatnosťou právnych úkonov, nemožnosťou predčasného zosplatnenia úveru, fikciou o bezúročnosti a bez poplatkovosti spotrebiteľského úveru, a za určitých okolností aj z toho vyplývajúcim právom na vydanie bezdôvodného obohatenia, či neplatnosťou neprijateľných zmluvných podmienok, a pod.).

24. Nárok spotrebiteľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa teda (na rozdiel od obdobne označených inštitútov napr. pri diskriminácii či odškodnení za nejakú nemajetkovú ujmu) nevzniká už vtedy (preto), že bolo primárne porušené právo alebo povinnosť ustanovené týmto zákonom a osobitnými predpismi, ale až (a len) vtedy, keď spotrebiteľ toto porušenie voči zodpovednej osobe úspešne uplatnil na súde. Z uvedeného by teda malo byť zrejmé, že toto primerané finančné zadosťučinenie nemá mať povahu sankcie za primárne porušenie spotrebiteľského práva, keďže nie je konštruované za jeho primárne porušenie (nárok naň nevzniká za prvotné porušenie práva alebo povinnosti zodpovednou osobou), ale len, tak ako to výslovne vyplýva aj z jeho označenia, povahu zadosťučinenia (odmeny) za aktivitu spotrebiteľa a jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti v súdnom konaní.

Keďže tento nárok pritom vzniká až dodatočne po prvotnom porušení, a to výlučne v závislosti od následnej aktivity spotrebiteľa (či porušenie práva alebo povinnosti uplatní na súde), napr. zrejme najmä ak zodpovedná osoba nevyhovie jeho (oprávnenej) „reklamácii“, resp. požiadavke, alebo vyvíja aktivity, pre ktoré spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti na súde, preto aj pri určení jeho primeranej výšky by sa tak malo zohľadňovať zjavne najmä (už len) okolnosti po primárnom porušení a následné konanie zodpovednej osoby a jej dodatočný postoj a reakcia k záujmom spotrebiteľa, a teda či sa následne v súvislosti s tým chovala tak, aby k súdnemu sporu ďalej prípadne už ani vôbec nemuselo dôjsť (a spotrebiteľ nemusel svoje práva uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní). Spotrebiteľ tak teda v tomto nemá právo na vymáhanie a inkasovanie akejkoľvek sankcie za primárne porušenie práva, ale len na primerané finančné zadosťučinenie za následné úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti v súdnom konaní.

25. „Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia, jazykovo-gramatického výkladu predmetnej právnej normy a toho, že ak nie sú závažné dôvody pre to, aby bol slovnému textu daný iný význam, má sa výrazom použitým v právnej norme prisúdiť taký význam, aký má v zmysle právneho jazyka, je potrebné konštatovať, že úspešným uplatnením práva spotrebiteľa je daný základ pre priznanie finančného zadosťučinenia.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 9CoCsp/49/2020 z 25.3.2021).

26. „Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje.“ (rozsudok NS SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.1.2019).

27. Uplatnením práva pritom podľa prevažujúcej súdnej praxe nemožno rozumieť vždy (výlučne) iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale výnimočne je takým aj účinná obrana (aktivita) spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30.11.2017 sp.zn. 20Co/192/2016, a obdobne uznesenie Krajského súdu v Prešove z 10.4.2018 sp.zn. 17Co/17/2018).

28. V prejednávanej veci je z obsahu žalovaným predložených rozsudkov zrejmé, že žalobca ako spotrebiteľ sa v konaniach vedených na tunajšom súde pod sp. zn. 17Csp/9/2016, 29Csp/16/2016 a 14Csp/12/2016 úspešne bránil proti časti nároku uplatnenému na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poukazom na absenciu osobitných obsahových náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere

podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., čím súčasne aj identifikoval porušenie týchto ustanovení. Tým bolo pritom zároveň (právoplatne) vymedzené jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti (ustanovenej osobitnými predpismi) ako spotrebiteľa v uvedenom súdnom konaní, ktoré aktuálny procesný súd nie je oprávnený preskúmať, a zostávalo určiť už len jeho (primeranú) výšku.

29. Ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa „pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.“ (rozsudok NS SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.1.2019). Vzhľadom na základ tohto nároku by pritom malo byť zrejmé, že keďže má ísť o primerané finančné zadosťučinenie pre spotrebiteľa za jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde, mali by to teda byť všetky okolnosti súvisiace najmä bezprostredne s týmto uplatnením (a jeho dôvodmi). Na skutočnosti, ktoré nesúvisia s úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v súdnom konaní (v tomto prípade následná komunikácia strán sporu), sa však neprihliada, nakoľko ak neboli (úspešne) uplatnené v predchádzajúcom (primárnom) súdnom konaní v súvislosti s porušením práva alebo povinnosti spotrebiteľa, zjavne nijako neznamenajú (ďalšie) úspešné uplatnenie porušenia (ďalšieho) práva alebo povinnosti zo strany spotrebiteľa v súdnom konaní (čo je predpokladom nároku na primerané finančne zadosťučinenie podľa tohto ustanovenia).

30. „Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, povinností. Inštitút premeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétne výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 17CoCsp/32/2020 z 29.9.2020).

31. „Ide o prostriedok satisfakčný, vykazujúci však aj sankčnú povahu, keďže dôsledkom zaplata zadosťučinenia je úbytok v majetkových aktívach osoby, ktorá právo porušila. Táto sankčná stránka u finančného zadosťučinenia má však len vedľajší dôsledok, nakoľko na účely represie slúžia iné odvetvia práva, administratívne a trestné právo, civilné právo má za cieľ „len“ kompenzáciu osoby, ktorej sa má zadosťučinenie poskytnúť. Ako uviedol Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí 30Cdo/3936/2010 z 15.12.2011, t.j. v čase zhody medzi českou a slovenskou civilnou úpravou v Občianskom zákonníku, inštitút tzv. punitive alebo exemplary damages nekompenzačného odškodnenia exemplárnej alebo represívnej povahy nemá v českom práve oporu.“ (uznesenie KS v Prešove, sp. zn. 9CoCsp/29/2020 z 30.7.2020).

32. Procesný súd k tomu poukazuje tiež na skutočnú funkciu civilného sporového konania v spravodlivom súdnom konaní, v ktorom sa má ochrana poskytovať primeraným spôsobom. „Jeho účelom je poskytovanie ochrany porušeným alebo ohrozeným skutočným subjektívnym hmotným právum a právom chráneným zájmom. V súlade s týmto vymedzením účelu civilného procesu nejsou situace, na něž Ústavní soud již v minulosti upozorňoval, kdy se civilní řízení vede nikoliv kvůli věci samé, ale kvůli částce, která může být přiznána na náhradě nákladů řízení [nález ze dne 14. 9. 2011 sp. zn. I. ÚS 3698/10 (N 160/62 SbNU 395)]. Nelze připustit, aby civilní soudní řízení bylo odtrženo od jeho skutečného společenského poslání a aby se místo poskytování ochrany stalo výlučně nástrojem sloužícím k vytváření snadného a nijak neodůvodněného zisku na úkor protistrany. I pro náklady řízení tedy platí obecná myšlenka, kterou zdejší soud vyslovil již v nálezu ze dne 20. 6. 2011 sp. zn. I. ÚS 329/08 (N 118/61 SbNU 717): "Jednotlivé instituty občanského soudního řádu a jiných procesních předpisů je proto nutno upravit a úpravu interpretovat a aplikovat tak, aby - při zachování ostatních základních principů a východisek civilního procesu - odpovídaly takto vymezené ochranné funkci civilního práva procesního." Nebude-li civilní proces ochrannou funkcí plnit, ztrácí tím jeho existence jakékoli společenské opodstatnění. ... (32.) Ústavní soud považuje rovněž za důležité vyjádřit se k námitce (stěžovatelky) vytýkající soudům podporu porušování práva v bagatelních věcech bez jakýchkoliv citelnějších následků. K tomu je nutno v prvé řadě zdůraznit, že v každém řízení - tedy i v řízeních bagatelní povahy - musí být zaručeno právo na spravedlivý proces všem účastníkům. Ani

procesní straně, která je z hmotněprávního hlediska v právu, nelze proto tolerovat, zneužívá-li své subjektivní procesní právo, nadto k újmě protistrany. Nelze souhlasit ani s poukazem stěžovatelky na absenci "citelnějších následků". Jedním z ústavních principů, na nichž je každý právní stát vybudován, je princip právní jistoty. Tento princip má řadu rozmanitých aspektů; pro oblast sankcionování protiprávního jednání z něj vyplývá, že každý, kdo se takového jednání dopustil, se může spoléhat na to, že takové jednání bude postiženo sankcí, ovšem sankcí, kterou zákon za toto protiprávní jednání předpokládá, a nikoliv sankcí zákonem nepředvídanou (viz Knapp, V. Teorie práva. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 205). Nestačí ovšem, že sankci předpokládá zákon; sankce totiž musí být přiměřená protiprávnímu jednání, které jí má být postiženo. Neúměrné zvyšování sankcí četnost protiprávního jednání nejen nesnižuje, ale naopak s sebou může nést další negativní důsledky (Op. cit., s. 36-37)" (z nálezů Ústavního soudu ČR z 25.7.2012 sp. zn. I.ÚS 988/12, v ktorom bol členom senátu prof. Holländer).

33. Pokiaľ pritom ide o všetky okolnosti daného prípadu, ktoré by mal súd zohľadňovať pri určovaní výšky primeraného finančného zadošťačenia, súd pripomína, že v návrhovom konaní je výlučne na žalobcov a jeho zodpovednosti čoho (akého práva) a na základe akých skutočností sa v súdnom konaní domáha. V zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 CSP musí žalobca v žalobe uviesť pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok (povinnosť tvrdenia), teda vymedziť skutkové okolnosti, ktoré majú byť podkladom rozhodnutia, označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť), a uviesť žalobný návrh. Žalobným návrhom je súd viazaný. Žalobca teda procesne zodpovedá za to čo a prečo žaluje, a za výber a formuláciu procesných prostriedkov. Je preto zásadne vecou toho, kto navrhuje začatie konania, aby žalobu prispôbil po stránke formulačnej a obsahovej § 132 ods. 1 CSP. Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

34. V sporovom konaní, ktoré je ovládané dispozičnou zásadou, platí, že súd je viazaný žalobou. Nárok uplatnený žalobou je charakterizovaný opísaním skutkových okolností, ktorými žalobca svoj nárok odôvodňuje, a skutkovým základom opísaným v žalobe v spojení so žalobným petitom je potom vymedzený základ nároku uplatneného žalobou, ktorý je predmetom konania. Rozhodujúcimi skutočnosťami sa rozumejú (všetky) údaje, ktoré sú celkovo nutné k tomu, aby bolo jasné, o čom a na akom základe má súd rozhodnúť, a ktoré, ak budú preukázané, umožňujú žalobe vyhovieť (porovnaj tiež napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23. januára 2002, sp. zn. 25 Cdo 643/2000, in Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu, nakladatelstvo C.H.Beck, zväzok 13, publ. pod označením C 962).

35. Uvedené závery pritom vyplývajú aj z komentovanej odbornej literatúry, podľa ktorej „základnú procesnú povinnosť sporových strán predstavuje povinnosť substancovať všetky podstatné a rozhodujúce skutkové okolnosti, z ktorých vyvodzujú svoju procesnú taktiku (útok alebo obranu). V sociálnej koncepcii civilného procesu sa povinnosť tvrdenia prejavuje ako povinnosť pravdivo a úplne opísať všetky rozhodujúce skutkové okolnosti prípadu. Nedodržanie tejto povinnosti vedie k neuneseniu bremena tvrdenia v civilnom spore. Následkom je tak opätovne strata sporu pre neunesenie konkrétneho procesného bremena. Ak teda súd procesnú stranu „pristihne“ pri porušení povinnosti tvrdenia, je v rámci tzv. materiálneho vedenia sporu oprávnený a povinný k tejto skutočnosti prihliaďnúť a vyhodnotiť ju v komplexe s inými procesnými povinnosťami a bremenami pri rozhodovaní sporu. ... Súd teda in concreto prihliaďne i na nedodržanie procesnej povinnosti relevantne substancovať rozhodujúce skutkové tvrdenia (t.j. substancovať ich pravdivo a úplne)" (in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 50). „Všeobecné, vágne a paušálne tvrdenia žalobcu neumožňujú súdu ich vecné preskúmanie a nie sú spôsobilé byť predmetom dokazovania. Takéto nesubstancované prejavy žalobcu súd v konaní legitímne opomenie a nevykonáva vo vzťahu k ich pravdivosti žiadne dokazovanie. ... žalovanému musí byť umožnené vyjadriť sa k všetkým tvrdeným skutočnostiam a vykonaným dôkazom. Toto svoje právo nemôže žalovaný efektívne realizovať v prípade neurčitého skutkového tvrdenia, ktoré samo o sebe vylučuje vysvetlenie alebo relevantnú reakciu, pri zachovaní náležitej miery vecnosti a zrozumiteľnosti. Pokiaľ samotná žaloba nevykazuje vady, pre ktoré by ju súd odmietol v zmysle § 129 ods. 3 CSP, nie je osobitne procesne sankcionované to, že žalobca nedostatočne substancoval svoje skutkové tvrdenia, resp. že sú jeho skutkové tvrdenia neúplné alebo neurčité. Tieto okolnosti sa však prejavujú v ďalšom procesnom postupe súdu (napr. nevykonanie dôkazu, neúplne zistený skutkový stav a pod.) a v jeho konečnom rozhodnutí (zamietnutie žaloby, prípadne zastavenie konania), za čo nesie plnú zodpovednosť procesne neaktívny žalobca. V záujme jeho vlastného procesného úspechu vyžaduje

sporové konanie od žalobcu adekvátne mieru vigilancie a diligencie, teda bdelosti a dôslednosti“ (in: tamtiež, s. 670). „Primárne by všetky relevantné a rozhodujúce skutkové tvrdenia žalobcu mali byť uvedené v žalobe a relevantné a rozhodujúce skutkové tvrdenia žalovaného v jeho vyjadrení k žalobe, resp. v replike a duplike (pozri § 167 a komentár k nemu). Súd môže dať stranám možnosť riadne splniť povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť aj dodatočne, tento postup je však na úvahe súdu ...

Kruciálny rozdiel medzi sporom a mimosporom spočíva v tom, že zatiaľ čo v mimospore je zistenie všetkých podstatných skutočností povinnosťou súdu, a to dokonca bez ohľadu na (ne)aktivitu účastníkov konania (vyšetrovací princíp) a rozhodnutie vo veci samej možno vydať až vtedy, keď budú všetky relevantné skutočnosti zistené (princíp materiálnej pravdy), v klasickom spore (na tomto mieste odhliadneme od odlišností sporov s ochranou slabšej strany) je uvedenie a preukázanie relevantných skutočností povinnosťou a zodpovednosťou sporových strán za minimálnej procesnej aktivity súdu a vec je „zrelá“ na meritórne rozhodnutie nie až vtedy, keď boli všetky relevantné skutočnosti preukázané, ale už v momente, keď niektorá zo sporových strán prestala (resp. premeškala príležitosť) „posúvať“ spor k ďalším skutkovým zisteniam.“ Pokiaľ ide o rozsah skutkového základu meritórneho rozhodnutia v sporovom procese táto literatúra ďalej tiež uvádza, že „v klasickom sporovom konaní súd nevystupuje v pozícii aktívneho vyšetrovateľa, ale v pozícii arbitra, ktorý zistí skutkový stav len z komponentov (pozri aj ďalší výklad), ktoré do konania dodali sporové strany. Úlohou súdu teda nie je aktívne vyhľadávať skutkové zistenia a snažiť sa o poznanie „objektívnej“, či „materiálnej“ pravdy, ale zisťovať skutkový stav v miere primeranej procesnej aktivite sporových strán. Bez tejto aktivity strán súd v zisťovaní skutkového stavu nepokračuje - uzavrie proces skutkového základu pre meritórne rozhodnutie a vec rozhodne“ (tamtiež, s. 796).

35. V danom prípade pritom žalobca svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia (okrem komunikácie so žalovaným ohľadom úhrady judikovaného dlhu po skončení súdnych konaní) odôvodnil len svojou čiastočnou úspešnosťou v konaniach vedených voči nemu s tým, že v rámci svojej obrany poukazoval na viaceré nedostatky spotrebiteľských zmlúv, ktoré uzavrel so žalovaným ako veriteľom, teda aktívne bránil svoje práva. Žiadne okolnosti, ktoré by bližšie odôvodňovali ním uplatnenú výšku zadosťučinenia (okrem poukazu na rozdiely medzi sumami, ktoré si žalovaný voči nemu uplatňoval, a ktoré mu súd priznal), však neuviedol. Žalobca neuviedol žiadne bližšie okolnosti predchádzajúce jeho obrane na súde, zohľadňujúce napr. jeho neúspešnú reklamáciu alebo predsúdne upozornenie na porušenie práva, ktoré by osobitne zvýrazňovali jeho obranu v súdnom konaní (že žalovaný, v pôvodných konaniach žalobca, pred súdnymi konaniami nedbal na jeho výhrady), a ani či konanie žalovaného a jeho následné uplatňovanie pohľadávok na súde viedlo aj k vzniku nejakých negatívnych dôsledkov v jeho súkromnom a spoločenskom živote. „Takýmito negatívnymi dôsledkami resp. nepriaznivými okolnosťami prípadu, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti s nekalým konaním žalovaného je napr. vznik nepriaznivej majetkovej a sociálnej situácie v konkrétnom čase, odkázanosť na iných alebo psychická záťaž a pod.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 17CoCsp/32/2020 z 29.9.2020). Zvýšená odmeňujúca funkcia zadosťučinenia pre spotrebiteľa (za to, že sa pustil do sporu so žalovaným) by mohla vystupovať do popredia napr. najmä vtedy, ak by žalobca tvrdil, že zodpovedná osoba pred podaním žaloby odmietla akceptovať jeho (oprávnené) výhrady (prípadne reklamáciu), spoliehajúc sa možno na to (bez hrozby osobitného negatívneho následku), že spotrebiteľ pre obťaženie nebude uplatňovať alebo brániť svoje práva na súde (skúsime, či nám to „neprejde“), a ak jej to (zodpovednej osobe) aj neprejde, nebude to mať pre ňu citeľnejšie následky (lebo od spotrebiteľa len nič nevymôže). Táto stránka je však pri nedostatku tvrdení o predchádzajúcej výhradách spotrebiteľa adresovaných dodávateľovi (zodpovednej osobe), osobitne pri jeho zastúpení splnomocnencom, tak ako tomu bolo aj v tomto prípade, výrazne oslabená, najmä ak si následne dodávateľ (bez predchádzajúceho vyjadrenia výhrad zo strany spotrebiteľa) svoje práva uplatňoval na všeobecnom súde, ktorý pred rozhodnutím a posúdením uplatneného nároku, aj bez osobitnej aktivity spotrebiteľa, sám posudzuje splnenie všetkých predpokladov nároku zo strany dodávateľa, a spotrebiteľ žiadnu osobitnú aktivitu, okrem splnomocnenia udeleného svojmu zástupcovi, ani nevyvinul.

36. Vzhľadom na vyššie uvedené závery a všetky súdu známe okolnosti tohto prípadu, podľa ktorých žalobca netvrdil, že by dodávateľa pred pôvodným súdnym konaním upozornil na vytýkané nedostatky (porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi), so súdnym konaním má skúsenosti (celkovo viac ako 10 samostatných súdnych konaní), k požiadavke zadosťučinenia, ktoré je predmetom tohto súdneho konania, neuviedol žiadne negatívne dôsledky základného súdneho konania súvisiaceho s porušením práva zo strany dodávateľa v okolnostiach tohto prípadu na jeho súkromný či spoločenský život, a ani to, že by od žalovaného ešte pred podaním svojej

žaloby niečo neúspešne žiadal alebo reklamoval, mal súd za to, že žalobca (zastúpený advokátom) netvrdil a nepreukázal také okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie finančného zadosťučinenia v ním požadovanej výške 3.324,86 Eur.

37. Okrem toho, aj keď súd, tak ako už bolo uvedené vyššie, nie je oprávnený revidovať a preskúmať dôvody a správnosť pôvodných súdnych konaní, v ktorých bol žalovaný podľa ich výsledkov so svojou obranou čiastočne úspešný, a základ jeho nároku je tak daný, z hľadiska určenia spravodlivej výšky tohto nároku na primerané finančné zadosťučinenie však súd zároveň nemohol nechať bez povšimnutia, že dôvody, pre ktoré boli dotknuté úvery v základných konaniach považované za bezúročné a bez poplatkov, by dnes už neobstáli, keďže podľa aktuálnych rozhodnutí NS SR v zmysle eurokomformného výkladu zákona o spotrebiteľských úveroch rozpis splátok úveru na splátky istiny, úrokov a poplatkov v zmluve o spotrebiteľskom úvere nebol nutný, a podľa zjednocujúceho rozhodnutia NS SR „Z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení do 31. marca 2015 nevyplýva, že by jednou z náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy bol konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov alebo predpoklady pre jej výpočet“ (viď R 86/2021). Súd pritom vzhľadom na všetky okolnosti veci nemohol neprihliadnuť aj na to, že podanie žalôb zo strany dodávateľa v pôvodných konaniach bolo spôsobené aj tým, že žalobca, napriek jeho obrane o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov, ani v jednom prípade neuhradil pred súdnymi konaniami dodávateľovi resp. jeho právnomu nástupcovi ani len istinu poskytnutého úveru, na základe čoho si tento musel svoje nároky uplatňovať v súdnom konaní, v ktorom si napokon uplatnil a nechal objektívne posúdiť zo strany súdu aj ich príslušenstvo. Priznať tak za týchto okolností spotrebiteľovi primerané finančné zadosťučinenie v sankčnej výške by sa súdu vzhľadom na tieto okolnosti javilo aj ako zjavne nespravodlivé. Za primeranú výšku zadosťučinenia tak súd považoval základnú sumu maximálne 50,- Eur tak, ako ju v obdobných prípadoch priznáva aj Krajský súd v Prešove (napr. v rozsudku sp. zn. 9CoCsp/49/2020, 17CoCsp/32/2020), a v prevyšujúcej časti preto žalobu zamietol.

38. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade bol formálny základ nároku daný a výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu, a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobca bol v spore úspešný a z toho dôvodu mu súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania (ktorých výška však bude vychádzať len z výšky prisúdenej istiny), hoci súd zastáva názor, že žalobcovi by náhradu trov konania spravodlivo (z dôvodov hodných osobitného) zreteľa ani patriť nemusela.

39. V súvislosti s úvahami o náhrade trov konania totiž súd pripomína, že súčasná právna úprava nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 OSP (o možnosti modifikácie náhrady trov konania podľa pomeru úspechu vo veci a ich priznaním v celom rozsahu v prípade, ak výška plnenia závisela od úvahy súdu), a čiastočný úspech vo veci sa tak v zmysle ust. § 255 ods. 2 CSP má spravidla vždy prejavovať pomerným rozdelením náhrady trov konania (podľa pomeru úspechu vo veci). Ak sa však má pritom aj napriek tomu na daný prípad z nejakého dôvodu aplikovať obdobná norma ako bola uvedená v minulom ustanovení § 142 ods. 3 OSP, súd poukazuje tiež na to, že v uvedenom ustanovení bola stanovená len možnosť, a nie pravidlo (povinnosť) súdu priznať účastníkovi (vždy) plnú náhradu trov konania (porovnaj slová: „Aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ... ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu), pričom v danom prípade pre takýto postup nebol žiaden spravodlivý dôvod. V okolnostiach tohto prípadu totiž súd poukazuje na to, že žaloba žalobcu bola jednoducho úplne všeobecná“ /viď § 257 CSP a primerane aj uznesenie NS SR, sp. zn. 6 MCdo 9/2013, podľa ktorého „trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde.“/, žalobca, zastúpený advokátom, bol úspešný len v malej časti, vo zvyšku bol jeho nárok (na základe ním uvedených tvrdení) uplatnený v celom zjavne neprimeranej výške (zodpovedajúcej spravidla až významným nemajetkovým újmam) a výrazne procesne úspešnejší tak bol žalovaný. Navyše žalobca pred uplatnením tohto peňažného nároku na súde žalovaného na plnenie v zmysle ust. § 563 OZ ani len nevyzval, v dôsledku čoho tak žalovaný (ohľadom požiadavky zaplatiť žalobcovi finančné zadosťučinenie - vzhľadom na predchádzajúcu chýbajúcu výzvu na plnenie) svojim správaním pred podaním žaloby ani nedal dôvod na podanie žaloby (nebol v omeškani) a nemal reálnu možnosť spor odvrátiť (porovnaj aj bývalé ust. § 143 zák. č. 99/1963 Zb.), čo by nepochybne bolo možné

hodnotiť ako tiež ako dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by žalobcovi trovy konania spojené s týmto konaním, s prihliadnutím na princíp všeobecnej spravodlivosti a rozumné usporiadanie procesných vzťahov strán sporu (článok 1, 2 CSP), patriť nemali.

40. Vzhľadom na v danom prípade pomerne nízku sumu náhrady trov konania a rozhodovaciu prax tunajšieho odvolacieho súdu, ktorý náhradu trov konania žalobcom aj v takých prípadoch priznáva, však súd napokon v záujme nepredlžovania tohto sporu žalobcovi ich náhradu priznal tak, ako je to uvedené v bode 35. tohto odôvodnenia.

41. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.